

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

До:

Предмет: Одговор на претставка бр.03-15 од 08.02.2019 година

Почитуван,

Врз основа на Вашата Претставка, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги изврши вонреден надзор врз научно-популарната емисија „Малку повеќе“, емитувана на МРТ2 на 4 септември 2018 година во редовниот термин по 20 часот, во рамките на која изворно е емитуван прилогот што го доставивте со претставката.

Имено, по прегледувањето на видео и аудио записот од приложената снимка, беше утврдено дека не е самостојна целина, односно дека треба да се направи анализа на целата емисија од којашто потекнува. Снимка од целосната емисија беше добиена од МРТ2, заедно со потврда за периодот кога била емитувана.

Со надзорот беше констатирано дека емисијата „Малку повеќе“, со поднаслов „техника/наука“ е документарно-забавна програма која на популарен начин информира за напредокот во науката и технологијата, а конкретното издание (со вкупно траење од 25 минути и 49 секунди) е целосно посветено на различни аспекти на развојот на тридимензионалното печатење. Во емисијата се говори и за историскиот развој на печатењето воопшто од Гутенберговата печатница наваму; се покажуваат примери од примената на 3Д печатењето во стопански гранки кои произведуваат чевли, ткаенини, облека, накит, украси, играчки, музички инструменти, алати, делови за машини, храна, потоа за употребата во автомобилската индустрија, во архитектурата, филмската индустрија, уметноста итн.; посебен акцент се става на т.н. биопечатење односно на употребата на 3Д печатачи во здравството; се известува за проект спроведен на универзитет во кој е изработен и тестиран модел на летало и на крајот се зборува за опасностите од злоупотреба на 3Д технологијата, на пример за изработка на оружје.

Прилогот што го доставивте е всушност последниов сегмент од емисијата каде и во најавата (која не е вклучена во снимката што ја пративте), и во самиот прилог за можната злоупотреба на напредната технологија при што се прави и разлика меѓу европската регулатива – која го забранува користењето на 3Д печатачите за печатење оружје и онаа на САД каде поседувањето оружје е со устав загарантирано право, но притоа се посочува оти и таму неговата употреба не е дозволена, а „...споделувањето на информацијата како да се направи оружје е целосно забрането“.

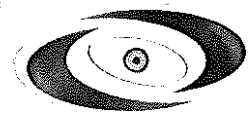
Контекстот во емисијата е – да се претстават придобивките, но и опасностите од 3Д печатачите, а во конкретниот прилог, искористени се документарни материјали – референтни, проверливи податоци за конкретна тема, кои се ставени во предупредувачки контекст.

Оттаму, и во конкретниот прилог, и во целата емисија нема прекршувања на законските одредби ниту во врска со посебните забрани од член 48 ниту со начелата за вршење на дејност од член б1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Во претставката е наведено оти информацијата за прилогот е побарана „со цел објава“ на Вашиот портал, при што идентификувате дека снимката ја

Бр. 03-15

Скопје 15. 02. 2019г.

Агенција за аудио и
аудиовизуелни
медиумски услуги

ул. Македонија бр.38
1000 Скопје
Република
Македонија

Тел. + 389 2 3103 400

www.avmu.org.mk
www.avmu.mk
contact@avmu.mk

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

третирате како содржина во која „се објаснува како може да се направи автоматска пушка со помош на 3Д принтер“, а во прашањето поставено до Агенцијата ја проблематизирате законитоста на објавувањето. Ова укажува на потенцијална можност - содржина емитувана на еден медиум како дел од целина и во еден контекст - да биде објавена на друг медиум изолирана и во сосема поинаков контекст. При преземањето содржини од друг медиум, освен што треба да се води сметка за почитувањето на авторските права, треба да се внимава да се почитуваат професионалните новинарски стандарди за да не се случи изворното значење и цел на информацијата да бидат извртени.

Во оваа смисла, уплатно е да се посочи на публикацијата на Советот на Европа од 2017 година „ИНФОРМАЦИСКО НАРУШУВАЊЕ: Кон интердисциплинарна рамка за истражување и градење политики“ („INFORMATION DISORDER : Toward an interdisciplinary framework for research and policy making“) достапна на: <https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research/168076277c>. Во неа се наведува дека во информациското нарушување (честопати поедноставено на синтагмата „лажни вееи“) постојат три типа на информации кои се разликуваат според лажноста и намерата да наштетат:

- Дезинформација (disinformation) - Лажна информација создадена намерно за да и се наштети на личност, општествена група, организација или земја (измислена или намерно изменета аудиовизуелна содржина, намерно создадени теории на заговор или гласишта);

- Погрешна информација (misinformation) - Лажна информација која не е создадена со намера да нанесе штета (ненамерни грешки, на пример: неточен текст под фотографија, датум, погрешен превод или кога сатирата е сфатена сериозно);

- Злонамерна информација (malinformation) - Информација заснована на реалност/вистина искористена за да се нанесе штета на личност, организација или земја намерно објавување приватни информации поради личен или корпоративски, а не за јавен интерес – (како на пример порнографски материјали заради одмазда, намерна промена на контекст, датум или време на оригиналниот контекст).

Извештајот од надзорот е достапен на веб страницата на Агенцијата www.avmu.mk.

Срдечен поздрав,

